

CHELTUIELILE PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI, ÎN ANUL 2013

Protecția mediului înglobează mai multe activități direcționate către o mai bună întreținere sau restaurare a unui mediu curat, prin colectarea, reciclarea și tratarea deșeurilor, prevenirea emisiilor de substanțe poluante, a zgomotelor sau prin reducerea prezenței substanțelor poluante în mediul înconjurător.

Analiza cheltuielilor în domeniul mediului permite evaluarea efortului făcut pentru prevenirea, reducerea și eliminarea poluării rezultată din producția sau consumul de bunuri și servicii.

Cheltuielile pentru protecția mediului însumează investițiile și cheltuielile curente realizate de către producătorii specializați, producătorii nespecializați și sectorul administrației publice.

Datele prezentate în această publicație sunt rezultatul cercetării statistice privind cheltuielile pentru protecția mediului, în anul 2013.

La agregarea datelor la nivel național s-a avut în vedere riscul dublei înregistrări care poate apărea atât în situația cumulării cheltuielilor utilizatorilor de servicii pentru protecția mediului cât și ale producătorilor acestora, respectiv includerea la cheltuielile totale a costurilor înregistrate de producătorii care realizează servicii de protecția mediului, precum și a plăților făcute de utilizatori pentru achiziționarea acestor servicii de la terți. În acest sens, pentru a evita dubla înregistrare **la calculul cheltuielilor totale la nivel național au fost incluse investițiile, cheltuielile curente interne și alte cheltuieli ale administrației publice (subvenții acordate, transferuri), fiind excluse cheltuielile curente externe.**

În anul 2013, cheltuielile pentru protecția mediului la nivel național, s-au ridicat la valoarea de aproximativ 15,6 miliarde lei, reprezentând circa 2,5% din Produsul Intern Brut.

Tabelul 1: Ponderea investițiilor și a cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului la nivel național în Produsul Intern Brut, în perioada 2009 – 2013

- % -

	2009	2010	2011	2012*	2013**
-Investiții	0,7	0,8	0,8	0,6	0,6
-Cheltuieli curente interne	1,3	1,4	1,9	1,8	1,8

*date revizuite

** date provizorii

Cheltuielile pentru protecția mediului pot fi analizate urmărind principalele categorii de producători implicate^(*): administrația publică, producătorii nespecializați și cei specializați în producerea serviciilor de protecția mediului.

Tabelul 2. Cheltuielile pentru protecția mediului pe grupe de producători și categorii de cheltuieli, în anul 2013

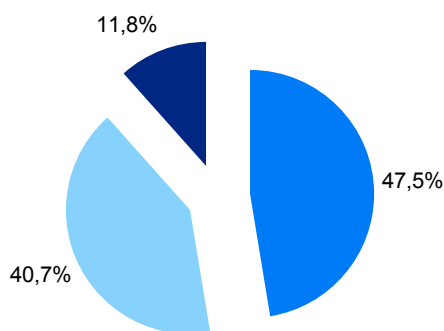
- mii lei prețuri curente -

Grupe de producători	Cheltuieli totale	Cheltuieli la nivel național			Cheltuieli curente externe
		Investiții	Cheltuieli curente interne	Alte cheltuieli*	
Total	~	3.920.067	11.561.417	127.789	3.902.662
Producători specializați	8.731.373	438.194	6.982.197	-	1.310.982
Producători nespecializați	7.875.183	2.864.532	3.493.001	-	1.517.650
Administrație publică	2.905.379	617.341	1.086.219	127.789	1.074.030

* cuprinde subvenții acordate, transferuri și alte cheltuieli ale administrației publice

^(*) Începând cu anul 2012, conform metodologiei EUROSTAT, producătorii din diviziunea CAEN Rev.2 36 „Captarea, tratarea și distribuția apei” sunt considerați producători nespecializați.

Repartiția cheltuielilor pentru protecția mediului pe grupe de producători, la nivel național, în anul 2013

■ Producători specializați ■ Producători nespecializați ■ Administrație publică

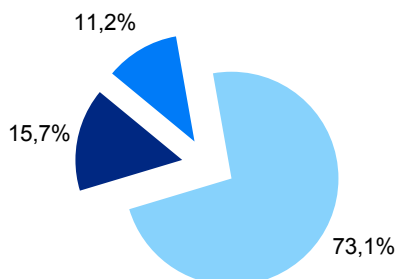
Tabelul 3: Cheltuielile pentru protecția mediului ale producătorilor nespecializați pe sectoare de activitate și categorii de cheltuieli, în anul 2013

- mii lei prețuri curente-

Sectoare de activitate	Total cheltuieli	din care		
		Investiții	Cheltuieli curente	
			interne	externe
Total producători nespecializați	7.875.183	2.864.532	3.493.001	1.517.650
Silvicultură, exploatare forestieră și servicii anexe	36.218	11.700	7.578	16.940
Industrie extractivă	617.948	297.613	103.884	216.451
Industrie prelucrătoare	3.423.926	318.457	2.650.453	455.016
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze și apă caldă	1.793.687	942.920	169.983	680.784
Captarea, tratarea și distribuția apei	1.735.255	1.175.157	486.822	73.276
Construcții	99.440	5.445	61.930	32.065
Transporturi	168.709	113.240	12.351	43.118

În anul 2013, la nivel național, investițiile pentru protecția mediului au reprezentat 25,1 % din totalul cheltuielilor pentru protecția mediului.

Repartiția investițiilor pentru protecția mediului pe grupe de producători, în anul 2013

■ Producători specializați ■ Producători nespecializați ■ Administrație publică

Cheltuielile pentru protecția mediului sunt constituite din investiții și cheltuieli curente. Pentru sectorul public cheltuielile includ și subvențiile plătite și alte transferuri către alte sectoare.

La nivel național ponderea investițiilor pentru protecția mediului a sectorului producătorilor nespecializați a reprezentat 73,1%, din totalul investițiilor, urmată de sectorul administrației publice cu 15,7% și a producătorilor specializați cu 11,2%.

Tabelul 4: Investițiile pentru protecția mediului, pe grupe de producători, în anul 2013 comparativ cu anul 2012

Grupe de producători	Investiții pentru protecția mediului (mii lei, prețuri curente în anul 2013)	Structura	
		2012	2013
TOTAL	3.920.067	100,0	100,0
Producători specializați	438.194	12,1	11,2
Producători nespecializați	2.864.532	57,2	73,1
Administrație publică	617.341	30,7	15,7

Ponderea investițiilor pentru protecția mediului a producătorilor nespecializați a crescut în anul 2013 față de 2012 cu 15,9 pp. În timp ce la administrația publică ponderea acestora s-a diminuat cu 15,0 pp.

Domeniile de mediu în care s-a investit cel mai mult în anul 2013 sunt: protecția apei (44,0%) urmat de protecția aerului (28,4%) și de eliminarea deșeurilor (17,7%).

Tabelul 5: Investițiile și cheltuielile curente interne pentru protecția mediului pe domenii de mediu, în perioada 2009-2013

- mii lei prețuri curente -

	Domenii de mediu	2009	2010	2011	2012	2013
INVESTIȚII	TOTAL	4.338.024	4.753.593	5.414.279	4.116.201	3.920.067
	Protecția aerului	1.166.902	911.617	731.255	725.437	1.115.141
	Protecția apei	1.271.283	1.399.474	3.019.253	2.236.290	1.723.523
	Eliminarea deșeurilor	686.473	953.641	949.787	684.851	695.116
	Protecția solului și a apelor subterane	282.999	333.749	192.899	257.166	250.018
	Protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității	61.639	52.913	189.692	65.078	19.004
	Alte domenii de mediu*	868.728	1.102.199	331.393	147.379	117.265
CHELTUIELI CURENTE INTERNE	TOTAL	7.455.961	9.286.892	12.095.325	13.142.644	11.561.417
	Protecția aerului	652.059	243.881	365.122	465.271	390.553
	Protecția apei	1.065.515	741.348	1.019.645	865.448	869.814
	Eliminarea deșeurilor	4.807.186	6.912.314	8.656.674	9.285.409	7.734.930
	Protecția solului și a apelor subterane	128.295	90.845	159.410	66.552	69.313
	Protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității	120.423	125.834	182.419	120.641	125.889
	Alte domenii de mediu*	682.483	1.172.670	1.712.055	2.339.323	2.370.918

*cuprinde și domeniul zgomot și vibrații

Tabelul 6: Investițiile și cheltuielile curente interne pentru protecția mediului pe domenii de mediu și grupe de producători, în anul 2013

- mii lei prețuri curente -

Domenii de mediu	Investiții				Cheltuieli curente interne			
	Total	Producători nespecializați	Producători specializați	Administrație publică	Total	Producători nespecializați	Producători specializați	Administrație publică
Total	3.920.067	2.864.532	438.194	617.341	11.561.417	3.493.001	6.982.197	1.086.219
Protecția aerului	1.115.141	1.076.201	3.957	34.983	390.553	149.243	140.154	101.156
Protecția apei	1.723.523	1.238.384	8.652	476.487	869.814	671.399	75.164	123.251
Managementul deșeurilor	695.116	194.556	409.961	90.599	7.734.930	209.720	6.691.285	833.925
Protecția solului și a apelor subterane	250.018	244.704	4.399	915	69.313	47.489	21.391	433
Protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității	19.004	17.714	964	326	125.889	121.294	1.051	3.544
Alte domenii de mediu*	117.265	92.973	10.261	14.031	2.370.918	2.293.856	53.152	23.910

*cuprinde și domeniul zgomot și vibrații

Tabelul 7: Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului pe categorii de cheltuieli în perioada 2009 – 2013

- mii lei prețuri curente -

Categorii de cheltuieli	2009	2010	2011	2012	2013
Producători nespecializați					
Investiții	1.773.140	1.843.471	1.400.480	2.353.193	2.864.532
Cheltuieli curente interne	1.324.524	1.780.594	2.413.346	3.495.240	3.493.001
Cheltuieli curente externe	831.933	906.036	976.573	1.205.993	1.517.650
Producători specializați					
Investiții	1.046.720	1.069.907	1.491.591	499.699	438.194
Cheltuieli curente interne	5.070.253	7.104.686	8.899.850	8.597.637	6.982.197
Cheltuieli curente externe	834.181	1.407.090	1.373.984	1.111.629	1.310.982
Administrație publică					
Investiții	1.518.164	1.840.218	2.522.208	1.263.309	617.341
Cheltuieli curente interne	1.061.184	401.611	782.129	1.049.767	1.086.219
Cheltuieli curente externe	384.676	557.059	923.137	957.368	1.074.030
Alte cheltuieli*	393.684	1.494.151	1.139.928	300.774	127.789

*cuprinde subvenții acordate, transferuri și alte cheltuieli

Tabelul 8: Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului pe domenii de mediu în perioada 2009 – 2013

- mii lei prețuri curente -

Domenii de mediu	2009	2010	2011	2012	2013
Producători nespecializați					
Apă	1.296.668	1.092.000	788.751	1.138.427	1.321.772
Aer	688.277	555.222	628.805	2.051.223	2.239.920
Deșeuri	825.189	1.025.709	765.903	707.895	826.588
Sol și apă subterană	348.176	342.611	294.549	328.247	324.130
Resurse naturale și biodiversitate	124.404	126.764	432.516	238.634	157.782
Alte domenii de mediu*	646.883	1.387.795	1.879.875	2.590.000	3.004.991
Producători specializați					
Apă	139.056	81.468	207.329	101.891	163.660
Aer	1.316.618	1.080.866	1.515.336	120.048	108.498
Deșeuri	5.190.145	8.285.302	9.735.131	9.713.131	8.341.038
Sol și apă subterană	71.513	108.045	109.916	31.864	33.805
Resurse naturale și biodiversitate	64.437	1.473	3.050	47.642	2.930
Alte domenii de mediu*	169.385	24.529	194.663	194.389	81.442
Administrație publică					
Apă	515.964	107.112	183.920	176.479	138.635
Aer	649.755	1.046.966	2.600.294	1.494.561	673.329
Deșeuri	933.409	659.699	1.605.693	1.784.690	1.977.656
Sol și apă subterană	49.049	64.186	20.704	16.742	3.466
Resurse naturale și biodiversitate	34.812	1.261.489	737.873	5.550	4.456
Alte domenii de mediu*	1.174.719	1.153.587	218.918	93.196	107.837

* cuprinde și domeniul zgomot și vibrații

Pe regiuni de dezvoltare, cele mai mari investiții s-au efectuat în regiunea SUD-VEST-Oltenia (19,0% din totalul investițiilor), urmată de regiunea BUCUREȘTI-Ilfov (18,6%) și de regiunea CENTRU (15,8%). Cheltuielile curente interne cele mai însemnate s-au înregistrat în regiunea VEST și au reprezentat 24,9% din totalul cheltuielilor curente interne, urmată de regiunea SUD-EST (20,7%) și de regiunea CENTRU (12,5%).

Tabelul 9: Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului pe regiuni de dezvoltare și categorii de cheltuieli, în anul 2013*

- mii lei prețuri curente -

Regiunea de dezvoltare	Investiții	Cheltuieli curente	din care:		Alte cheltuieli**
			Cheltuieli curente interne	Cheltuieli curente externe	
NORD - EST	213.965	719.965	519.591	200.374	19.009
SUD - EST	567.799	2.894.488	2.370.807	523.681	2.138
SUD - Muntenia	378.720	1.684.698	1.287.038	397.660	8.708
SUD - VEST-Oltenia	740.999	1.431.688	1.084.245	347.443	1.087
VEST	296.126	2.964.270	2.840.308	123.962	6.898
NORD - VEST	358.754	1.154.716	867.213	287.503	2.184
CENTRU	614.191	1.820.908	1.423.432	397.476	3.436
BUCUREȘTI - Ilfov	722.239	2.658.652	1.034.089	1.624.563	15.406

* nu cuprinde Administrația Publică Centrală

** cuprinde subvenții acordate și alte cheltuieli ale Administrației Publice Locale

Tabelul 10: Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului, pe regiuni de dezvoltare și domenii de mediu, în anul 2013*

- mii lei prețuri curente -

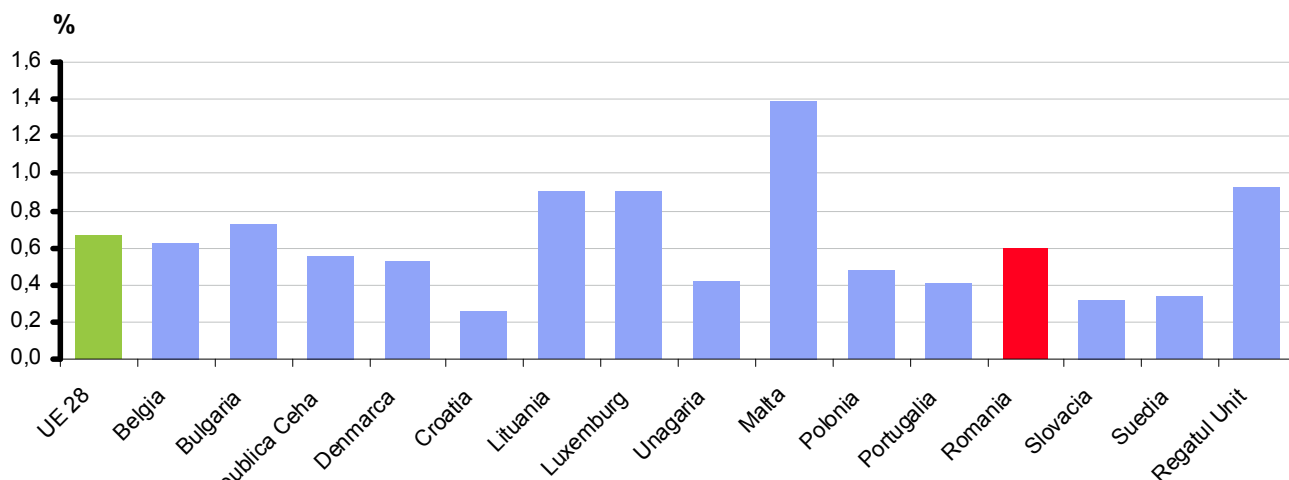
Regiunea de dezvoltare	Aer	Apă	Deșeuri	Sol și apă subterană	Resurse naturale și biodiversitate	Alte domenii**
NORD - EST	11.907	290.542	622.800	15.068	5.418	7.204
SUD - EST	171.482	550.663	2.641.788	82.219	4.875	13.398
SUD - Muntenia	100.250	405.655	1.413.205	51.161	38.888	62.967
SUD - VEST-Oltenia	662.522	210.719	1.089.728	13.148	61.521	136.136
VEST	104.423	217.795	714.156	8.678	19.964	2.202.278
NORD - VEST	32.599	450.633	972.522	7.241	1.948	50.711
CENTRU	119.224	523.186	1.726.523	20.664	6.151	42.787
BUCUREȘTI - Ilfov	293.366	356.069	1.960.010	163.222	23.709	599.921

* nu cuprinde Administrația Publică Centrală

**cuprinde și domeniul zgomot și vibrații

În regiunea SUD-EST s-au înregistrat cele mai mari cheltuieli pentru protecția mediului pe domeniul managementului deșeurilor și protecția apelor, iar cele mai mici cheltuieli pentru protecția mediului s-au înregistrat în regiunea NORD-VEST, pentru domeniul protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității.

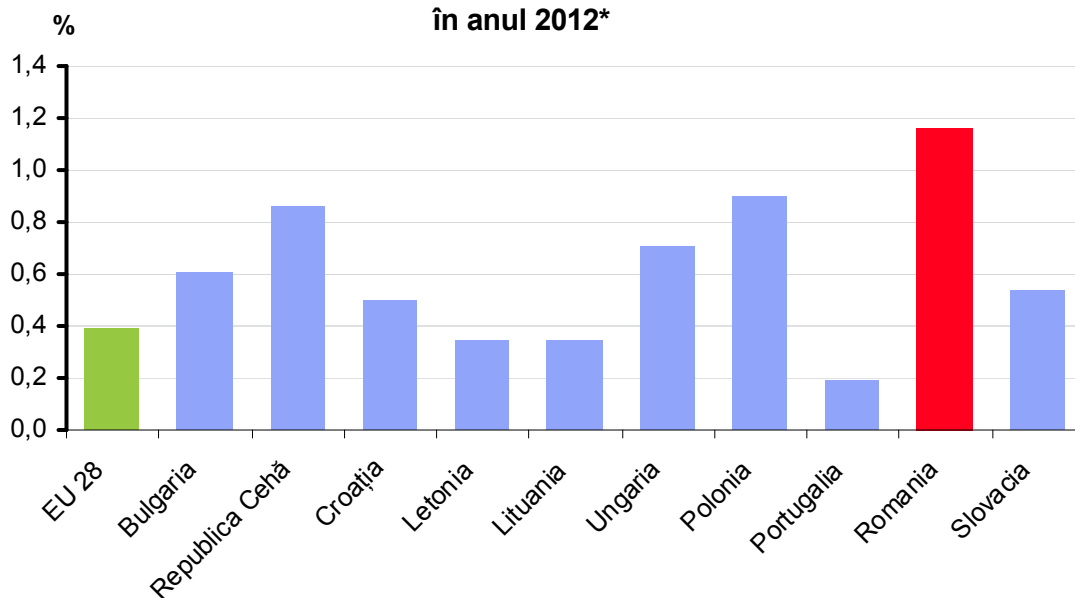
Ponderea în PIB a cheltuielilor pentru protecția mediului ale administrației publice, în unele state membre UE, în anul 2012*

* sunt prezentate statele pentru care sunt disponibile datele; Sursa datelor: Eurostat

Ca pondere în PIB, cheltuielile pentru protecția mediului ale administrației publice în România se situează aproape de nivelul mediei UE 28, fiind cu 0.07 pp. mai mici.

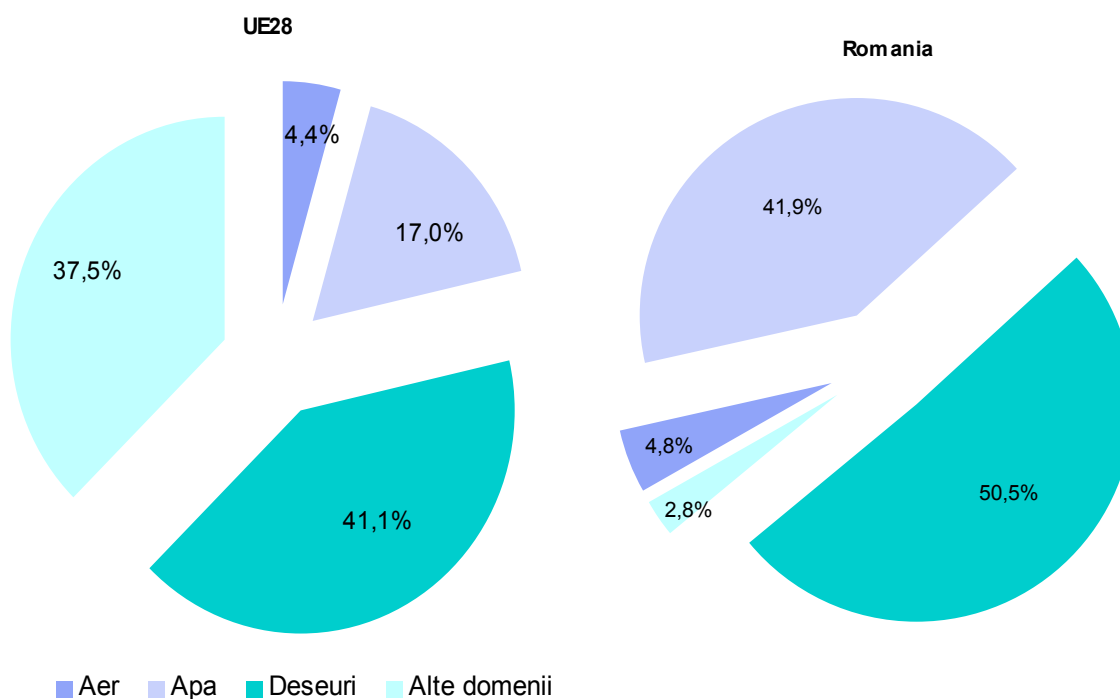
Ponderea în PIB a cheltuielilor pentru protecția mediului ale producătorilor nespecializați, în unele state membre UE, în anul 2012*

* sunt prezentate statele pentru care sunt disponibile datele; Sursa datelor: Eurostat

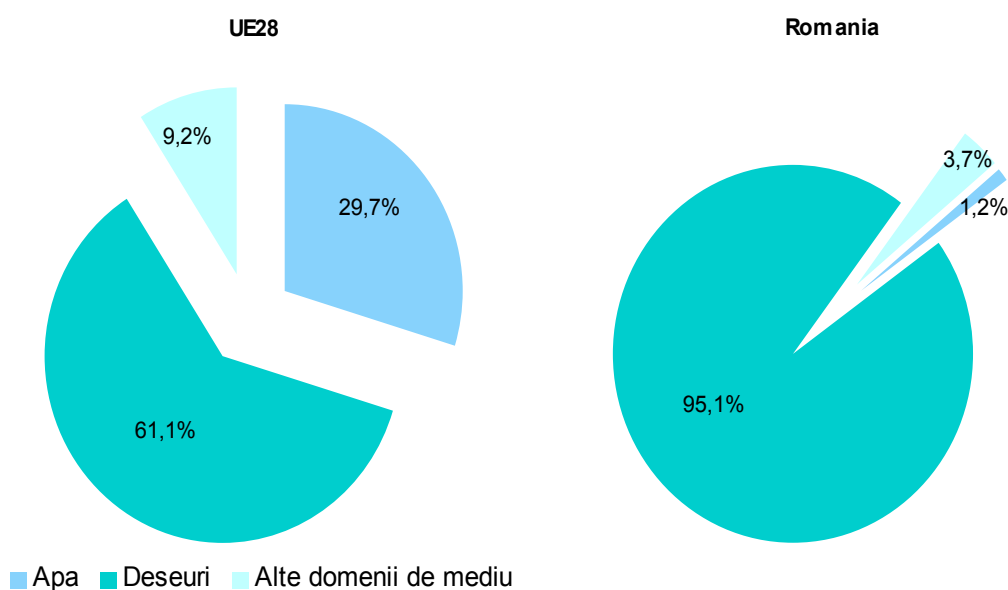
Cheltuielile pentru protecția mediului ale producătorilor nespecializați din România, la nivelul anului 2012, au avut ca pondere în PIB aproximativ triplul mediei europene luând în calcul acele țări pentru care sunt date disponibile.

Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului ale administrației publice pe domenii de mediu în anul 2012

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor de protecția mediului ale administrației publice, atât în România cât și în UE, o au cheltuielile cu managementul deșeurilor.

Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului ale producătorilor specializați pe domenii de mediu în anul 2012

Cheltuielile privind managementul deșeurilor, deși au cea mai mare pondere în cheltuielile de protecția mediului ale producătorilor specializați, atât la noi în țară cât și în UE, în România au o pondere covârșitoare.

DEFINIȚII

CHELTUIELI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

Reflectă fluxurile financiare alocate de întreprindere pentru acțiuni care au ca scop: prevenirea, reducerea sau combaterea pagubelor aduse mediului. Aceste acțiuni se referă la reducerea emisiilor de poluanți în aer, protecția apei de suprafață și a apei subterane, a solului, evitarea producerii deșeurilor, colectarea și tratarea acestora, reducerea zgomotului, protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității, cercetarea științifică în vederea obținerii de produse, materii prime sau realizarea de procese de producție care nu deteriorează mediul, administrarea generală a mediului, alte activități de protecția mediului.

Cheltuielile totale la nivel național includ: investițiile, cheltuielile curente interne (cheltuielile executate de către personalul unității, fiind excluse cheltuielile curente externe (cheltuielile pentru cumpărarea de servicii de protecția mediului de la terți, precum și taxele plătite cu titlu de mediu).

INVESTIȚII: Includ cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, cu scopul de protecție a mediului. Ele includ, de asemenea, valoarea serviciilor legate de transferul de proprietăți al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe, materiale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare - descărcare).

Investiții pentru mijloace tehnice adăugate (investiții pentru tratarea poluării) - investiții în echipamente amplasate la sfârșitul procesului de producție, care constau în instalații sau părți de instalații, pentru utilizare în contextul protejării mediului. Aceste instalații operează independent de procesul de producție și au rolul de a trata poluarea deja generată (de exemplu emisiile) sau de a măsura nivelul de poluare.

Investiții pentru mijloace tehnice integrate (investiții pentru prevenirea poluării) - investiții în tehnologii integrate care reprezintă instalații sau părți de instalații adaptate, cu scopul de a reduce cantitatea de poluare generată. Pentru că aceste echipamente sunt integrate în procesul de producție și nu pot fi identificate ca părți separate, costul va fi estimat fie ca diferență de cost comparativ cu o alternativă disponibilă, fie pe baza ponderii costurilor aferente componentelor de mediu în costurile totale.

CHELTUIELI CURENTE INTERNE: Însurează cheltuielile efectuate pentru operarea, repararea și întreținerea instalațiilor și utilajelor pentru protecția mediului de către personalul întreprinderii. Ele includ salariile și impozitele aferente și cheltuielile materiale (materii prime, materiale, combustibili, energie, apă etc).

CHELTUIELI CURENTE EXTERNE: Cuprind cheltuieli pentru servicii de protecția mediului cumpărate de la terți și *taxele de mediu* (plăți către Fondul de Mediu efectuate în baza OUG nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006).

ALTE CHELTUIELI: Cheltuieli pentru subvenții acordate, transferuri, și alte cheltuieli ale administrației publice

DOMENII ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

AER (Protecția aerului și a climei): include măsuri destinate prevenirii poluării prin modificări de proces; activități pentru tratarea gazelor evacuate și ventilarea aerului. **APĂ (Protecția apelor):** cuprinde măsuri și activități care urmăresc prevenirea poluării prin modificări de proces; administrarea sistemelor de canalizare; epurarea apelor uzate; tratarea și eliminarea nămolurilor de la stațiile de epurare; tratarea apelor de răcire. **DEȘEURI (Managementul deșeurilor):** se referă la activități care urmăresc prevenirea generării deșeurilor; colectarea și tratarea deșeurilor; recuperarea deșeurilor; tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase; tratarea și eliminarea deșeurilor menajere și asimilate acestora; tratarea și eliminarea deșeurilor nepericuloase, altele decât cele menajere. **SOL ȘI APE SUBTERANE (Protecția solului și a apelor subterane):** cuprinde activități de prevenire a infiltrării de poluanți; decontaminarea solurilor. **ZGOMOT ȘI VIBRAȚII (Combaterea zgomotului și a vibrațiilor):** se referă la activitățile care urmăresc prevenirea prin modificări de proces la sursă; construirea și instalarea de mijloace tehnice antizgomot/vibrații. **RESURSE NATURALE ȘI BIODIVERSITATE (Protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității):** include activități ce au ca scop protecția speciilor; ariilor naturale protejate; reconstrucția ecologică; refacerea mediului acvatic; prevenirea ecologică a fenomenelor naturale periculoase. **ALTE DOMENII DE MEDIU: Protecția împotriva radiațiilor** – se referă la activități de protecție a mediului împotriva radiațiilor ionizante. **Administrarea generală a mediului** – orice activitate care asigură suportul deciziilor luate în domeniul protecției mediului de către organizații și/sau instituții guvernamentale sau neguvernamentale. Sunt incluse activități de monitoring, coordonare și management al acțiunilor și măsurilor de protecție generală a mediului sau care nu pot fi clasificate într-un singur domeniu. **Zgomot și vibrații**- se referă la activitățile care urmăresc prevenirea prin modificări de proces la sursă; construirea și instalarea de mijloace tehnice antizgomot/vibrații; măsurare, control, analize de laborator, prelucrare date; cercetare și dezvoltare pentru reducerea zgomotului.

Simboluri folosite: „-” nu e cazul; „~” date neînsurabile